

C. Joh. Kieviet

BENITO

Over bergen, buffels
en echte vriendschap

Delen 1, 2 en 3

(oorspronkelijke titel: Benito, de jonge zwerver)

BENITO –Over bergen, buffels en echte vriendschap

is de moderne jeugdversie van

Benito, de jonge zwerver van C. Joh. Kieviet

dat in drie delen verscheen tussen 1930 en 1933

in opdracht van

Paul C. Kaiser Biskwie-, Koek- en Beschuitfabrieken,

Rotterdam

www.gigaboek.nl

ISBN 9789085485704

Alleen op de wereld

Het was een warme zomerdag geweest. De zon was rood en prachtig ondergegaan, alsof ze wegzakte in een bed van rozen. Maar daarna sloeg het weer om. Aan de horizon verschenen donkere wolken waar felle lichtflitsen doorheen schoten. Het zou zwaar gaan onweren.

In het dorpje Schipluiden was het inmiddels stil geworden. De boeren hadden hun werk gedaan en waren van het land terug. Ze sloten hun schuren zorgvuldiger dan normaal, want het was bijna Koninginnedag en ze wilden voorkomen dat rondtrekkend kermisvolk in hun stallen zou slapen. *Kermisvolk*, vonden ze, kon je niet vertrouwen. De wind ging liggen, het werd pikdonker en dikke regendruppels sloegen op de bladeren. Benito liep naast zijn oom, die een versleten koffer droeg.

‘We krijgen zwaar weer, oom,’ zei Benito. ‘Zal ik helpen dragen?’

‘Nee, jongen,’ antwoordde zijn oom. ‘Het oor van de koffer zit half los. Als jij hem tilt, scheurt het er helemaal af.’

Hij keek omhoog naar de donkere lucht. ‘Kon ik maar ergens een stal vinden met wat hooi,’ mompelde hij. ‘Maar de boeren willen ons niet. Ze zien mensen zoals wij liever gaan dan komen.’

‘Er is in het dorp vast wel een herberg waar we kunnen slapen.’

Benito kreeg geen antwoord. Hij wist al waarom: zijn oom had weer geen geld. Dat gebeurde vaker. Wat hij verdiende, gaf hij meestal direct uit in een herberg - vooral aan drank. Hij was goedgehartig, maar zwak. En daardoor waren zij altijd arm.

Maar één ding was zeker: hij hield zielsveel van Benito. Ze trokken al vier jaar samen rond, van kermis naar kermis. Oom Albertini trad op als goochelaar en boeienkoning. Benito hielp hem en verdiende met muziek af en toe wat bij.

Plotseling knalde een bliksemstraal door de lucht. De koffer werd op de grond gezet.

‘Wacht hier,’ zei oom Albertini. ‘Ik ga vragen of we in een stal mogen slapen.’

Benito hoorde een waakhond blaffen. De boer kwam met een lantaarn naar buiten. De lichtcirkel viel precies op zijn oom.

‘Wat moet dat hier?’ riep de boer. ‘Kees! Jaap! Kom eens hier!’

Twee stevige knechten kwamen naar buiten.

‘We zoeken onderdak voor vannacht,’ zei oom Albertini. ‘Een beetje hooi is genoeg.’

‘Nee,’ zei de boer kortaf. ‘Geen landlopers in mijn stal.’

‘Maar het gaat stormen, baas...’

‘Nee! Ophoepelen, anders maak ik de hond los.’

Er zat niets anders op dan weg te gaan. Regen gutste naar beneden. De wind loeide.

Even later zagen ze aan het einde van een oprijlaan een tuinhuisje staan.

‘Benito, daar! Een huisje! Misschien is het open!’

Tot hun geluk zat de deur niet op slot. Binnen rook het naar hout en stof, maar het was droog en warm.

‘Dit is nog beter dan een herberg,’ zei oom Albertini opgelucht.

‘Ik ben drijfnat,’ zei Benito. ‘Bah, ik voel het tot op mijn huid.’

‘Trek je overall uit en hang hem over een stoel. Morgen is hij wel weer droog.’

Benito deed wat hij zei en geeuwde. ‘Oom, heb je nog brood?’

Het bleef stil.

Oom Albertini schaamde zich. Hij had zijn geld weer uitgegeven. Geen cent had hij over - zelfs niet voor brood voor Benito. De spijt stond op zijn gezicht te lezen, al kon Benito het in het donker nauwelijks zien.

Toen gebeurde er iets dat Benito niet verwacht had. Zijn oom legde hem een kussen onder het hoofd, dekte hem toe met andere kussens en streek zacht over zijn haar. Daarna gaf hij hem een kus.

‘Welterusten, jongen,’ zei hij zacht. ‘Vergeef me dat ik niets te eten voor je heb.’

Benito keek slaperig op. 'Geeft niet, oom... morgen kopen we vers brood.'

Binnen twee minuten was hij in diepe slaap.

Maar zijn oom niet.

Oom Albertini zat voorovergebogen op de grond. Hij luisterde naar het ruisen van de regen en de donderslagen. En toen nam hij een besluit dat hem pijn deed: hij moest Benito verlaten.

Als hij bij mij blijft, dacht hij, wordt hij later misschien zoals ik. Dat mag ik hem niet aandoen.

Hij scheurde een blaadje uit zijn zakboekje en schreef:

Beste kameraad,

Ik ga je verlaten. Ik ben bang dat jij door mijn voorbeeld zou worden zoals ik ben, en dat wil ik niet op mijn geweten hebben.

Blijf braaf, mijn jongen. Zoek me niet, want ik zal toch verdwijnen.

Ga met God.

Je liefhebbende oom Albertini.

Hij legde het briefje neer, keek nog één keer naar Benito en sloop het huisje uit. De deur viel zacht achter hem dicht.

De volgende ochtend

Benito werd wakker in het zonlicht. Hij rekte zich uit en riep vrolijk:

'Word wakker, oom! De zon schijnt!'

Maar niemand antwoordde.

Het tuinhuisje was leeg.

Zijn oom... en ook de koffer... waren verdwenen.

Toen zag Benito het briefje. Hij las het. Nog eens. En nog eens.

Zijn gezicht werd wit. Toen schoten de tranen hem in de ogen.

'Oom... hoe kon je dat doen? Ik hield toch van je! En jij van mij! Waarom ben je weggegaan?'

Hij huilde lang. Daarna droogde hij zijn ogen, vouwde het briefje op

en stopte het voorzichtig in zijn rugzak.

‘Nu ben ik alleen,’ fluisterde hij. ‘Helemaal alleen op de wereld.’

Hij verliet het tuinhuisje en liep naar het dorp. In de verte klonk het geluid van feest, muziek en vrolijke stemmen.

Maar Benito liep langzaam, met zijn ogen naar de grond.

‘Alleen op de wereld,’ zei hij zacht. ‘Helemaal alleen.’

Van een dodensprong en een verdwaalde ezel

Benito liep het dorp in met zijn piccolo in de hand. Zijn hart was nog zwaar van verdriet om zijn oom, maar hij moest verder. Aan de rand van het dorp haalde hij diep adem, zette zijn piccolo aan zijn lippen en begon te spelen. Het klonk vrolijk, terwijl hij zich vanbinnen alles-behalve vrolijk voelde.

Toch werkte het. Mensen bleven staan luisteren en Benito kreeg al snel genoeg geld bij elkaar voor een stevig ontbijt. Met een gevulde maag voelde hij zich een beetje beter. Terwijl hij speelde, probeerde hij zich voor te houden dat hij zijn oom vast weer zou ontmoeten. *Kermisreizigers komen elkaar altijd weer tegen*, zei hij tegen zichzelf. En hoe meer hij erover nadacht, hoe meer die gedachte hem opvrolijkte. Hij speelde weer met plezier, alsof het verdriet een beetje wegwaaide in de muziek. Zijn publiek vond het prachtig. Kinderen zongen mee, volwassenen glimlachten, en Benito merkte dat hij steeds meer muntjes in zijn muts kreeg.

Toen hij later met zijn mutsje rondging, ontmoette hij twee padvindsters die hij op de feestdag al gezien had: Snip en Snap. Ze hadden hun wandeltassen op de rug en filmcamera's over de schouder.

'Jij speelt goed, joch,' zei de een en gooide een stuiver in zijn muts. 'Heel goed,' zei de ander, die het stuivertje omruilde voor een dubbeltje.

Benito grijnsde. 'Dank u wel, heren!' zei hij met een overdreven buiging.

De twee jongen lachten. Ze vonden hem een leuke kerel.

Benito bleef tot het eind van het feest in Schipluiden. Hij verdiende verrassend goed en de boeren lieten hem zonder problemen in hun stallen slapen. 's Ochtends kreeg hij zelfs brood met kaas en een glas melk - beter dan veel herbergen.

De dag erop zette hij zijn tocht voort richting Delft, en daarna Den

Haag, waar een kermis zou komen in de dierentuin. Zijn oom had daar iets over gezegd. Misschien... heel misschien... zou hij hem weer zien.

Het was heerlijk weer. Benito wandelde langs de Gaag, een rustige waterweg, en speelde vrolijk voor zijn eigen plezier. Hij dacht niet aan geld; hij genoot van de zon, de vogels, en de muziek.

Toen hij bij een bosje kreupelhout kwam, trok hij zijn kleren uit, nam een frisse duik in het heldere water en voelde zich meteen weer als nieuw. Toen hij opdroogde en zijn overall aantrok, vond hij Snip en Snap weer terug, die met hun blote voeten in het water zaten.

‘Hallo!’ riep hij.

‘Ha, de jonge artiest!’ riep Snip. ‘Kom zitten, Piccolo! Heb je gezwommen?’

‘Ja, heerlijk!’ zei Benito.

Ze kletsten wat over hun wandeltocht, de feestdagen en Benito’s verdiensten. Snip en Snap hadden plezier in zijn verhalen.

Toen hoorde Benito een kar aankomen: een hooggeladen hooiwagen.

‘Atjuustjes!’ riep hij. ‘Daar ga ik op mee!’

Hij rende naar de kar toe, greep de touwen vast en klom soepel naar boven. Vanaf het hooi zwaaide hij naar de padvindsters, die lachend terugwuifden.

De voerman van de hooiwagen keek verbaasd toen Benito zijn hoofd over de hooiberg stak.

‘Waar ga je naartoe?’ vroeg Benito.

‘Naar Delft,’ zei de voerman.

‘Tref ik even,’ zei Benito. ‘Ik ook! Maar je touw achteraan is bijna door. Straks breekt het.’

De voerman grijnsde. ‘Dan moet jij hopen dat je blijft zitten.’

Benito zette zijn piccolo aan zijn lippen en speelde vrolijk door. Zelfs de paarden spitsten hun oren, alsof ze meeluisterden. Maar precies op het hoogste punt van een brug gebeurde het: de kar schokte hevig, het verrotte touw knapte, en de polderboom schoot omhoog.

Een ogenblik vloog Benito door de lucht - een perfecte dodensprong - en landde half op het achterpaard. Het dier steigerde en de hooiwagen begon, zonder stuur, achteruit van de brug te rollen.

'Spring eraf!' riep Benito naar de voerman, die verstijfd zat van schrik.

Benito sprong zelf al naar de kant. De voerman kwam net op tijd bij zinnen en volgde zijn voorbeeld. Een seconde later kantelde de hele wagen en plonsde met paarden en al in het water.

Benito rende terug. Hij en de voerman sneden de riemen door en hielpen de paarden naar de oever. Er kwamen mensen aanrennen en samen kregen ze de dieren en later zelfs de kar weer op het droge. Toen het gevaar voorbij was, zocht Benito in het gras zijn piccolo terug - wonder boven wonder nog heel - en vervolgde zijn weg naar Delft.

Hij liep nog maar even toen Snip en Snap hem in een open auto voorbij zagen komen. Ze zwaaiden enthousiast.

'Hallo, Snip! Hallo, Snap!' riep Benito.

Niet veel later vond hij nóg een oude bekende. Midden op de weg liep doodkalm een ezel, alleen en in gedachten verzonken. Hij herkende hem meteen: Socrates, de ezel van het Belgische circus.

'Nou zeg,' lachte Benito. 'Jij bent toch Socrates? De wijze ezel? Ben je aan de wandel?'

Socrates knikte bijna alsof hij het begreep.

Benito pakte het touw van het halster.

'Kom maar mee. Je baas zoekt zich suf. Jij gaat terug naar Den Haag.'

Hij sprong op de rug van de ezel, zette de piccolo aan zijn lippen en speelde vrolijk door. Samen trokken ze Delft binnen, als een vreemd maar vrolijk duo.

En Benito voelde - voor het eerst die dag - weer even echte vreugde.

Benito geeft een voorstelling

Benito reed op Socrates de stad Delft binnen, blazend op zijn piccolo. Zijn muziek klonk vrolijk door de straten en al snel verzamelde zich een hele troep jongens achter hem. Ze vonden het prachtig: een jongen op een ezel, spelend als een echte artiest. Sommige kinderen zongen mee, anderen juichten, en Benito genoot zichtbaar van de aandacht.

De ezel liep rustig door, terwijl Benito de ene melodie na de andere speelde. Zodra hij het lied *In naam van Oranje, doe open de poort* inzette, zong de hele stoet luidkeels mee. Dat zorgde voor nóg meer bekijks.

Maar al die drukte zorgde er ook voor dat de hele winkelstraat verstopt raakte. Auto's konden geen kant meer op, en getoeter klonk van alle kanten. Een agent van politie kwam eraan en greep Socrates bij de halster.

‘Doorlopen! Doorlopen!’ riep hij.

Benito wilde gehoorzamen, maar de ezel besloot anders en sloeg precies de andere kant op.

Daarmee kwamen ze langs een groot gebouw waar studenten voor open ramen hingen. Ze lachten, riepen, en zwaaiden naar het komische tafereel.

‘Hé, jongen! Speel eens wat voor ons!’ riep een van hen.

‘Ja! Hier blijven!’ klonk het van meerdere kanten.

Benito zag meteen een kans. Studenten hadden geld. Hij hield Socrates stil en begon een paar mooie aria's te spelen. Zijn noten galmden door de straat, zuiver en helder.

De studenten waren stomverbaasd.

‘Die jongen blaast goed!’ riep er een.

Toen Benito zijn muts ophield, regende het dubbeltjes.

‘Zal ik een voorstelling geven, heren?’ vroeg Benito.